

“मानं मा कुरु तन्वङ्गि ज्ञात्वा यौवनमस्थिरं” ।

अत्र यौवनास्थैर्यनिवेदनं शृङ्गाररसस्य परिपन्थिनः शान्त-
रसस्याङ्गं शान्तस्यैव च विभाव इति शृङ्गारे तत्परिग्रहे न
युक्तः ।

“धवलयति शिशिररोचिषि भुवनतलं लोकलोचनानन्दे ।

ईषत्क्षिप्तकटाक्षा स्मेरमुखी सा निरीक्ष्यतां तन्वी” ॥

अत्र रसस्योद्दीपनालम्बनविभावावनुभावपर्यवसायिनौ स्थि-
ताविति कष्टकल्पना ।

“परिहरति रतिं मतिं लुनीते

स्खलतितरां परिवर्त्तते च भूयः ।

इति वत विषमा दशास्य देहं

परिभवति प्रसभं किमत्र कुर्मः” ॥

अत्र रतिपरिहारादीनां करुणादावपि सम्भवात् कामि-
नीरूपो विभावः कृच्छादाक्षेपः । अकाण्डे प्रथमं यथा । वेणी-
संहारे द्वितीयेऽङ्के प्रवर्त्तमानानेकवीरसङ्घे काले दुर्योधनस्य
भानुमत्या सह शृङ्गारप्रथनं । क्लेदो यथा वीरचरिते । राघव-
भार्गवयोर्द्वाराधिरूढे सङ्ग्रामे “कङ्कणमोचनाय गच्छामीति”
राघवस्योक्तिः । पुनः पुनर्दीप्तिर्यथा । कुमारसम्भवे रतिविलापे ।
अङ्गिनोऽननुसन्धानं यथा । रत्नावल्यां चतुर्थेऽङ्के वाभ्रव्या ग-
मने सागरिकाया विस्मृतिः । अनङ्गस्य कीर्त्तनं यथा । कर्पूर-
मञ्जर्यां राजनायिकयोः स्वयं कृतं वसन्तस्य वर्णनमनादृत्य
वन्दिर्वर्णितस्य प्रशंसा । अङ्गस्यातिविस्तृतिर्यथा । किराते